

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

Opzet (§01.01).

Bij deze studie over Act.1:1-3 beperk ik mij tot de eerste drie verzen van hoofdstuk 1 van dit Bijbelboek. Een en ander zal uit het vervolg wel duidelijk worden. In elk geval is er voldoende stof. Daarbij hoe kunnen we iets zinnig zeggen bij de Bijbelstudie over deze drie verzen zonder dat ik deze niet heb bestudeerd.

Daarbij schrijf ik eerst voor de liefhebbers de Griekse, Latijnse en Hebreeuwse tekst samen met de Nederlandse weergaven in de Statenvertaling en de Herziene Statenvertaling. Ook schrijf ik mijn letterlijke vertaling van de tekst met mijn commentaar.

Vervolgens geef ik verwijzingen naar Bijbelpassages die met deze eerste drie verzen te maken hebben met mijn voorlopige commentaar; mede aan de hand van de door mij geraadpleegde commentaren.

Vervolgens druk ik mijn Bijbelstudie af van “De Hervormde Vrouw”, natuurlijk voorzover deze betrekking heeft op deze eerste drie verzen.

Tenslotte geef ik in aparte files mijn studie weer van Act.1:1-3 in verklaring (explicatio) en toepassing (applicatio).

Indeling van Act.1 (§01.01.01).

Ik hanteer onderstane indeling van Act.1. Deze is als volgt:

Act.1:1-3:	Inleiding.
Act.1:4-8:	Op de Olijfberg.
Act.1:9-12:	De Hemelvaart van CHRISTUS.
Act.1:13-14:	Eendrachtig gebed.
Act.1:15-26:	Apostelverkiezing.

Enkele data (§01.01.02).

Hier volgen enkele data vanuit de seculiere geschiedenis met betrekking tot Act.

29:	Pinksterfeest.
31:	Bekering van Paulus.
31-33:	Paulus in Arabië.
33:	Paulus naar Jeruzalem.
33-45:	Paulus in Cilicië.
41-54:	Keizer Claudius.
41-44:	Koning Agrippa I.
44:	Dood van Jakobus.
45:	Paulus te Antiochië.
46:	Paulus naar Jeruzalem.
46-48:	Eerste zendingsreis.
47-59:	Hogepriester Ananias.
48:	Apostelvergadering.
48-52:	Tweede zendingsreis.
50-52:	Stadhouder Gallio.
52-59:	Stadhouder Felix.
52-57:	Derde zendingsreis.
53-100:	Koning Agrippa II.
54-68:	Keizer Nero.
57-62:	Gevangenschap van Paulus.
59-60:	Paulus' reis als gevangene naar Rome.
59-61:	Stadhouder Festus.
60-62:	Paulus in Rome.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

Hieruit volgt dat de periode van Act. de jaren beschrijft van 29-62. Mogelijk heeft Lukas dit Bijbelboek geschreven na 62.

Het opschrift van Act.1 (§01.02).

Voordat ik de tekst van Act.1:1-3 aan de orde stel, geef ik eerst mijn gedachten over het opschrift van dit Bijbelboek. Voor wat betreft het Grieks, Latijn en Hebreeuws is er onderscheid. Ik wil er met de exegese van deze Bijbelstudie nog nader op ingaan. Het opschrift in het Grieks luidt letterlijk vertaald: “aangelegenheden (verrichtingen, zaken, handelingen) van apostelen” (dus zonder bepalend lidwoord!). Het opschrift in het Latijn luidt letterlijk vertaald: “handelingen van (de) apostelen” (het Latijn kent geen bepalend lidwoord). Het opschrift in het Hebreeuws luidt letterlijk vertaald: “de werken (daden, handelingen) van de uitgezondenen” (dus met bepalend lidwoord). De beide Nederlandse vertalingen hebben dit opschrift vrijwel gelijkkluidend weergegeven met “De handelingen der heilige apostelen beschreven door Lukas”.

Mijn bezwaar tegen dit opschrift (en dat geldt voor elk Bijbelboek) in het algemeen is dat ze pas in de dertiende eeuw nC. boven elk Bijbelboek geplaatst zijn. Oorspronkelijk stonden ze er dus niet boven. Daarbij gaat het niet om de apostelen. Ook zij zijn gewone mensen (Act.14:15). Wel zijn ze vervuld met de HEILIGE GEEST, Die op de Pinksterdag in Jeruzalem is uitgestort op de gehele gemeente. Wil men een opschrift boven dit Bijbelboek plaatsen, dient men dit mijns inziens als volgt te noemen: Handelingen van de HEILIGE GEEST. Vanzelfsprekend kunnen we opschriften gebruiken, wanneer men dit bovenstaande maar bedenkt.

Tegelijk is daarmee ook ontkend dat deze apostelen van zichzelf “heilig” kunnen worden genoemd. Niemand is dat namelijk vanuit zichzelf als gevolg van onze zondeval. De apostelen zijn net zo heilig als allen, die gedoopt zijn met de HEILIGE GEEST. In wezen is deze benaming nog een overblijfsel van het feit dat de roomse kerk mensen heilig hebben verklaard die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt in GODS Koninkrijk. Maar dit oordeel ligt niet bij mensen, kerken of concilies! Wel heeft de HEERE hen op een bijzondere wijze geroepen in Zijn heilige dienst.

Daar duidt ook het opschrift op bij de Hebreeuwse tekst weergave. Zij zijn “de uitgezondenen”. En de HEILIGE GEEST heeft hen uitgezonden. Het Hebreeuws brengt dit onder woorden via een werkwoord. De vorm is namelijk zodanig gekozen dat ze niet vanuit zichzelf uitgegaan zijn met de gedachte: “Kom, laat ik maar eens daar en daar naar toe gaan en kijken wat het wordt”.

Maar het is een werk dat GOD aan hen heeft verricht door Zijn HEILIGE GEEST. De HEERE heeft hen uitgezonden op het gebed van de gemeente. Ze zijn daartoe geroepen. Het duidelijkst zien we dat bij Paulus (Act.9 en 13). Het zal duidelijk zijn dat ik, wat het opschrift betreft, een voorkeur heb voor de Hebreeuwse weergave, omdat daarin de roeping der apostelen duidelijk wordt.

De tekst van Act.1:1-3 (§01.03).

Dit betreft zowel de Griekse, Latijnse, Hebreeuwse en Nederlandse tekst. De Nederlandse tekst bevat de Statenvertaling en de Herziene Statenvertaling.

De tekst van Act.1:1 (§01.03.01).

De Griekse tekst luidt: Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων ὃ Θεόφιλε ὦν ἤρξατο Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν

Mijn letterlijke weergave is: “Het eerste boek nu heb ik gemaakt, uitgaande van alles, o Theofilus, wat JEZUS begonnen heeft, beiden te doen en te leren”.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

De Latijnse tekst luidt: *primum quidem sermonem feci de omnibus o Theophile quae coepit Iesus facere et docere.*

Mijn letterlijke weergave is: “Voorzeker heb ik het eerste boek gemaakt over alles, o Theofilus, wat JEZUS begonnen heeft te doen en te onderwijzen”.

De Hebreeuwse tekst luidt:

הִנֵּה הַסֵּפֶר הָרִאשׁוֹן הָאֲפִילוֹס כָּתַבְתִּי בּוֹ כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה יֵשׁוּעַ
וְכָל-אֲשֶׁר הוֹרָה מִיּוֹם הַחֵלּוֹ:

Mijn letterlijke weergave is: “Zie, het eerste boek, Theofilus, heb ik geschreven over Hem, overeenkomstig alles wat JESJOEAH gedaan heeft en overeenkomstig alles wat Hij onderwezen heeft vanaf de dag van Zijn ontvangenis”.

De tekst van de Statenvertaling luidt: “Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, van al hetgeen JEZUS begonnen heeft beide te doen en te leren;”

De tekst van de Herziene Statenvertaling luidt: “Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, over alles wat JEZUS begonnen is te doen én te onderwijzen,”

Mijn commentaar op de tekst van Act.1:1 (§01.03.01.01).

Allereerst geef ik mijn commentaar op de Griekse tekst:

1. Het Griekse woord voor “eerste” verwijst naar Mt.21:28 en 31 (bij de gelijkenis van de twee zonen, die in de wijngaard van hun vader moesten werken; de eerste zoon zei neen, en deed het toch; de tweede zei ja en deed het niet); en J.1:15 en 30 (bij het getuigenis van Johannes de Doper over CHRISTUS, Die vòòr Johannes was, al was Hij na Johannes geboren).
 2. Het Griekse woord voor “boek” is in de boekentaal van de Oudheid de afzonderlijke boekrol van een samenhangend werk. Hierdoor is duidelijk dat het Evangelie naar de beschrijving van Lukas en de Handelingen der Apostelen bij elkaar behoren en een samenhangend werk zijn. Het betekent letterlijk: “wat men zegt”. Het komt vaak voor in het Nieuwe Testament. Naast onze tekst betekent “boek” in Act.8:21: “woord” (zie ook 1T.5:17); in Act.18:14: “reden”; in Act.19:38: “zaak”; en in Act.20:24: “ding” (zie ook H.4:13 en H.5:11).
 3. Het Griekse woord voor “alles ... wat” verwijst naar de HEERE JEZUS.
- In de tweede plaats geef ik mijn commentaar op de Latijnse tekst:
4. Het Latijnse woord “sermonem” komt van het woord “sermo” en betekent naast “preek” ook “boek”. Volgens het woordenboek heeft dit woord verschillende betekenissen, namelijk “gesprek”, “taal”, “praatjes”, “manier van spreken” en “woorden”.
 5. Kennelijk leggen zowel de vertalingen in het Grieks als in het Latijn er de nadruk op dat de opgestane CHRISTUS ook veel heeft gedaan en onderwezen. Ons woord “doceren” valt op. Een preek is niet alleen verkondiging van het Evangelie van CHRISTUS maar dient ook onderwijs te bevatten aangaande het werk van de DRIEËNIGE GOD en aangaande het werk van CHRISTUS in het bijzonder.

In de derde plaats geef ik mijn commentaar op de Hebreeuwse tekst:

6. Let erop dat het Hebreeuws dit כָּל-אֲשֶׁר, *kāl 'sje'r*, “overeenkomstig alles” tot tweemaal toe weergeeft, in tegenstelling tot het Grieks, Latijn en Nederlands. Met andere woorden, het Hebreeuws laat duidelijk uitkomen dat Lukas zijn eerste boek heeft samengesteld overeenkomstig alles wat de HEERE JEZUS heeft gedaan en overeenkomstig alles wat Hij heeft onderwezen. Er is niets van Lukas zelf bij. Dit laatste is in de weergaven bij andere vertalingen minder duidelijk, al hebben ze dit ongetwijfeld wel bedoeld.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

7. De Hebreeuwse tekst spreekt over wat JEZUS heeft gedaan en onderwezen vanaf Zijn **ontvangenis**. Dat laatste is heel bijzonder! Dat gaat verder dan andere geraadpleegde vertalingen weergeven. Niet alleen vanaf het begin begon JEZUS te doen en te leren maar ook vanaf Zijn ontvangenis! Toen Hij dus nog als een foetus in de baarmoeder van Zijn moeder was! Aan Jozef en Maria! Aan de herders en de wijzen! Alles wat Hij gedaan en geleerd had, heeft Maria in haar hart bewaard.

In de vierde plaats geef ik mijn commentaar op de Statenvertaling inclusief kanttekeningen:

8. In vergelijking met het Grieks en Latijn heeft de Statenvertaling deze tekst behoorlijk getrouw weergegeven; alleen ontbreekt het woordje “nu” (Grieks) of “Voorzeker”(Latijn). Bovendien lijkt deze weergave meer op een sober verslag dan op die verkondiging die uitgaat van het Evangelie naar Lukas zoals in de Griekse weergave “uitgaande van alles”.
9. Wat opvalt is dat de Statenvertaling het Latijnse “docere” niet heeft overgenomen met “onderwijzen” maar zich aan het Grieks gehouden heeft met δίδασκειν, “leren”.
10. De Hebreeuwse tekst begint met een verrassend “zie”, hetgeen in de Statenvertaling ontbreekt.
11. Het tweemaal herhaalde “overeenkomstig alles” in de Hebreeuwse weergave ontbreekt in de Griekse, Latijnse en Nederlandse weergaven. Tevens ontbreekt bij de Statenvertaling de Hebreeuwse notie wat CHRISTUS van Zijn ontvangenis af heeft gedaan en onderwezen.

De Kanttekeningen op de Statenvertaling geven bij dit vers het volgende aan:

- 1) eerste boek: Grieks *de eerste rede*; waardoor hij verstaat zijn Evangelische historie. Zodat daaruit alsook uit het volgende blijkt dat de heilige evangelist Lukas ook dit boek heeft geschreven.
- 2) Théofilus: Van deze Théofilus zie de aantekeningen op L.1:3.

In de vijfde plaats geef ik mijn commentaar op de Herziene Statenvertaling inclusief kanttekeningen:

- 1) Zie mijn opmerkingen bij Statenvertaling.

De tekst van Act.1:2 (§01.03.02).

De Griekse tekst luidt: Ἀχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὗς ἐξελέξατο ἀνελήμφθη

Mijn letterlijke weergave is: “Tot op de dag dat Hij werd verhoogd, nadat Hij aan de apostelen, die Hij voor Zichzelf had uitverkoren door de HEILIGE GEEST, bevel had gegeven”.

De Latijnse tekst luidt: usque in diem qua praecipiens apostolis per Spiritum Sanctum quos elegit adsumptus est

Mijn letterlijke weergave is: “Tot op de dag waarop Hij opgenomen was, nadat Hij door de HEILIGE GEEST aan de apostelen Die Hij had uitverkoren, bevelen had gegeven”.

De Hebreeuwse tekst luidt:

עַד־הַיּוֹם אֲשֶׁר נִעְלָה מֵאַתְּנֵי אַחֲרֵי תִּתּוֹ אֶת־מִצְוֹתָיו
בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֶל־שְׁלִיחָיו אֲשֶׁר־בָּחַר בָּהֶם:

Mijn letterlijke weergave is: “Tot de dag dat Hij verheven werd van ons weg nadat Hij Zijn geboden gegeven had door de HEILIGE GEEST aan Zijn uitgezondenen, waarvan geldt: Hij heeft hen uitverkoren”.

De tekst van de Statenvertaling luidt: “Tot op den dag, in welken Hij opgenomen is, nadat Hij door den HEILIGEN GEEST aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, bevelen had gegeven.”

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

De tekst van de Herziene Statenvertaling luidt: “tot op de dag waarop Hij opgenomen is, nadat Hij door de HEILIGE GEEST aan de apostelen, die Hij uitgekozen had, opdrachten had gegeven.”

Mijn commentaar op de tekst van Act.1:2 (§01.03.02.01).

Allereerst geef ik mijn commentaar op de Griekse tekst:

12. Wat opvalt in dit vers, is dat het Grieks allemaal aoristi van de diverse verba of werkwoorden heeft weergegeven (de afgekorte vorm van een aoristus, meervoud aoristi, wordt weergegeven door aor.. Dar is een Griekse werkwoordsvorm die een bepaalde handeling uitdrukt).

Het Griekse woord ἐντειλάμενος (enteilamenos) is een aor. part. sing. (een participium is een deelwoord, enkelvoud) van het werkwoord ἐντελλομαι (entellomai) en betekent “opdracht geven”, “bevelen”. Dit woord slaat terug op JEZUS in Act.1:1. Letterlijk betekent dit deelwoord “bevelend”.

Het Griekse woord ἐξελέξατο (exellexato) is een aor. med. (reflexief) en komt van het werkwoord ἐκλεγω (eklegoo) en betekent “voor zich uitkiezen” (letterlijk: “voor zich uitlezen”).

Het Griekse woord ἀνελήμφθη (anelèmphthè) is een aor. pass. (passief) en komt van het werkwoord ἀναλαμβάνω (analambanoo) en betekent letterlijk “opnemen”, “in de hoogte nemen”. Dit slaat duidelijk terug op de hemelvaart van CHRISTUS, waarover Lukas in het Evangelie geschreven heeft (L. 24:50-53).

13. Als het Grieks een aoristus van het werkwoord gebruikt, heeft dat betekenis. Want dat kan duiden op een eenmalige gebeurtenis die in het verleden heeft plaats gevonden maar ook op een plotselinge gebeurtenis in het heden. Het kan ook duiden op een daad, die bezig is te gebeuren in de toekomst. In dit geval is het duidelijk gebruikt in de eerste zin. Een aor. wordt gebruikt in tegenstelling tot een imperfectum (ipf.), welke duidt op een feit van vroeger zonder meer, zoals wij in onze taal spreken van “verleden tijd”. De zin verwijst naar wat Lukas in L.24:36-49 heeft weergegeven.

14. De vraag laat zich denken waarom Lukas in Act.1 herhaalt wat hij eerder in L.24 schreef. De vermoedelijke reden daarvoor hopen we later te kunnen beantwoorden.

In de tweede plaats geef ik mijn commentaar op de Latijnse tekst:

15. Het wisselend gebruik van een tegenwoordig deelwoord (“praecipiens”), gecombineerd met een voltooid tijd (“elegit” en “adsumptus est”), is moeilijk te vertalen in het Nederlandse taaleigen.

16. De bedoeling is wel duidelijk. Eerst gaf CHRISTUS aan Zijn apostelen opdrachten, waarvan L.24:36-49 melding maakt. Kennelijk deed CHRISTUS dit door de HEILIGE GEEST (zie J.20: 22).

In de derde plaats geef ik mijn commentaar op de Hebreeuwse tekst:

17. Het woord נִעְלָה, n^aal^{aa}h, komt van een werkwoordsvorm, dat reflexief of passief wordt gebruikt en betekent: “zich verheffen”, “verheven zijn”, “zich ontfermen” en “opgevoerd worden”. Deze werkwoordsvorm staat in een voltooid tijd en heeft betrekking op de Hemelvaart van CHRISTUS, getuige het daarop volgende Hebreeuwse voorzetsel.

18. Voor het woord dat vertaald is met “uitgezonden” wordt ook het woord “apostelen” gebruikt. Maar in het Hebreeuwse woord ligt de betekenis dat de HEERE GOD hen heeft uitgezonden.

19. De letterlijke weergave van het Hebreeuws “waarvan geldt: Hij heeft hen uitverkoren” kan ook weergegeven worden met “die Hij heeft uitverkoren” en slaat terug op de uitgezondenen of apostelen.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

In de vierde plaats geef ik mijn commentaar op de Statenvertaling inclusief kanttekeningen:

20. Let erop dat de Statenvertaling het woord “opgenomen” laat slaan op de Hemelvaart van CHRISTUS.
21. Let er ook op dat CHRISTUS in de tijd tussen Opstanding en Hemelvaart aan Zijn uitverkoren apostelen bevelen had gegeven; en wel door de HEILIGE GEEST. Dat laatste is bijzonder.
22. De Hebreeuwse weergave legt met “van ons weg” duidelijker verband met CHRISTUS’ Hemelvaart, terwijl Zijn uitverkorenen dat zagen!

De Kanttekeningen op de Statenvertaling geven bij dit vers het volgende aan:

- 3) door den Dit kan in den Grieksen tekst gevoegd worden, òf bij de woorden *bevelen gegeven*, òf bij het woord *uitverkoren*.
- 4) uitverkoren Namelijk tot het apostelambt. Zie Mt.10:1 enz.
- 5) bevelen had Namelijk hoe zij het Evangelie zouden prediken door de gehele wereld (Mt.28:19; Mk.16:15), en te Jeruzalem wachten op de zending des HEILIGEN GEESTES (L.24: 49).

In de vijfde plaats geef ik mijn commentaar op de Herziene Statenvertaling inclusief kanttekeningen:

23. Zie mijn opmerkingen bij Statenvertaling.
24. Het valt op dat de Herziene Statenvertaling de Griekse tekst wel gelezen en in gangbaar Nederlands weergegeven maar niet conform vertaald heeft.
25. Om die reden is het dat deze weergave het woord “bevelen” vervangen heeft door “opdrachten”. Dat klinkt wat vriendelijker, maar er staat “bevelen”!

De Kanttekeningen op de Herziene Statenvertaling geven het volgende aan:

- 5) De Kanttekeningen op de Herziene Statenvertaling geven als verwijzing de volgende Bijbelpassages aan: Mk.16:19; L.9:51; J.20:21; 1T.3:16.

De tekst van Act.1:3 (§01.03.03).

De Griekse tekst luidt: οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις δι ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὁπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ

Mijn letterlijke weergave is: “aan wie Hij ook Zichzelf levend heeft getoond na Zijn lijden in vele tekenen gedurende veertig dagen, toen Hij Zich aan hen had laten zien, en sprak aangaande de zaken van het Koninkrijk GODS”.

De Latijnse tekst luidt: quibus et praeibit se ipsum vivum post passionem suam in multis argumentis per dies quadraginta apparens eis et loquens de regno Dei

Mijn letterlijke weergave is: “Aan wie Hij Zich na Zijn lijden levend onder vele tekenen heeft laten zien, toen Hij aan hen gedurende veertig dagen verscheen, en sprekend over het koninkrijk GODS”.

De Hebreeuwse tekst luidt:

וְאַשֶׁר אַחֲרֵי עֲנֻתוֹ הִתְיַצֵּב עֲלֵיהֶם חַי בְּאַתּוֹת רַבִּים

בְּהִנָּלוֹת נִגְלוֹת אֲלֵיהֶם אַרְבָּעִים יוֹם וַיְדַבֵּר עַל-מַלְכוּת הָאֱלֹהִים:

Mijn letterlijke weergave is: “En na Zijn vernederd worden heeft Hij Zich levend aan hen kenbaar gemaakt; met vele tekenen heeft Hij Zich veertig dagen aan hen in het vertonen (of “duidelijk”) vertoond en heeft Hij gesproken over het Koninkrijk van GOD”.

De tekst van de Statenvertaling luidt: “Aan welke Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelf levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen, die het Koninkrijk GODS aangaan.”

De tekst van de Herziene Statenvertaling luidt: “Hij heeft Zichzelf, nadat Hij geleden had, ook levend aan hen vertoond, met veel onmiskenbare bewijzen, veertig dagen lang, waarbij Hij door hen gezien werd en over de dingen sprak die het Koninkrijk van GOD

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

betreffen.”

Mijn commentaar op de tekst van Act.1:3 (§01.03.03.01).

Allereerst geef ik mijn commentaar op de Griekse tekst:

26. In de eerste plaats geef ik hier de betekenis van de diverse werkwoordsvormen. Het woord παρέστησεν, *parestèsen*, is een aor. van het werkwoord παρίστημι, *parhistèmi*, en betekent “Hij vertoonde”. Het woord ζῶντα, *tsoonta*, is een participium (deelwoord) van het werkwoord ζαω, *tsaoo*, en betekent “levend”. Het woord παθεῖν, *pathein*, is een aor. infinitivus (onbepaalde wijs) van het werkwoord πασχω, *paschoo*, en betekent letterlijk “het lijden” en slaat op het lijden van CHRISTUS aan het kruis. Het woord ὁπτανόμενος, *optanomenos*, is een participium van het werkwoord οπτανομαι, *optanomai*, en betekent letterlijk “zich zien latend”. Dit woord komt alleen in dit vers voor. En de daarop volgende dativus of derde naamval αυτοῖς, *autois*, betekent “aan hen”. En tenslotte het woord λέγων, *legoon*. Dat is een participium van het werkwoord λεγω, *legoo*, en betekent “sprekend”. In dit vers valt in het Grieks het gebruik van aoristi en participia (deelwoorden) op, waardoor deze openbaring van de verhoogde CHRISTUS beperkt lijkt tot deze veertig dagen na Zijn Opstanding. Alsof de opgestane en ten hemel gevaren Zaligmaker Zich daarna niet aan hen heeft geopenbaard, althans niet levend zoals op aarde. Maar dit klopt niet want Hij heeft Zich wel aan hen vertoond door Zijn GEEST en Woord. En heel in het bijzonder aan Paulus in Damascus (Act.9:1-9).
27. De tekenen, zelfs de vele tekenen die hier genoemd worden, in het Grieks τεκμηρίοις, *tekmèriois*, verwijzen naar de tekenen of bewijzen, die genoemd zijn in L.24:39-43, toen CHRISTUS Zich na Zijn Opstanding aan Zijn discipelen openbaarde. Hij liet hen Zijn handen en voeten zien. En Hij at brood terwijl zij het zagen. Dit alles is een duidelijke en ontwijfelbare verwijzing dat dit het tweede boek is dat Lukas heeft geschreven.

In de tweede plaats geef ik mijn commentaar op de Latijnse tekst:

28. Degenen aan wie CHRISTUS Zich heeft laten zien, zijn de discipelen, over wie het vorige vers sprak.
29. Voor “tekenen” gebruikt deze Latijnse weergave een woord, dat ook wij in het Nederlands kennen, namelijk het woord “argumenten”.

In de derde plaats geef ik mijn commentaar op de Hebreeuwse tekst:

30. De Hebreeuwse constructie אָחָרַי עָנִוּתוֹ, *acharey ‘oennwootoo*, betekent “na Zijn vernederd worden”. Het slaat terug op CHRISTUS’ lijden aan het kruis. Het is een intensieve vorm van het werkwoord dat in deze vorm “vernederd worden” betekent.
31. De Hebreeuwse constructie בְּהִגָּלוֹת נִגְלוֹת, *b’higg^{aal}woot n’glw^{oot}*, komt van hetzelfde werkwoord maar met twee verschillende vormen, het ene is een deelwoord in een vorm, dat zowel reflexief als passief gebruikt wordt, en het andere is een infinitivus absolutus of aantoonende wijs in een absolute vorm. Daarmee wil het Hebreeuws de zekerheid van het zich vertonen van de HEERE JEZUS aan Zijn apostelen beklemtonen. Met ander woorden: het is echt waar dat Hij is opgestaan. Allen, die in Hem geloven, hebben Hem Zelf gezien. Daarover bestaat geen enkele twijfel!
32. De invoeging van de Statenvertaling en de Herziene Statenvertaling met “waarbij Hij door hen gezien werd” (Statenvertaling en Herziene Statenver-

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

taling) wordt door de Griekse, Latijnse en zeker door de Hebreeuwse weergaven niet gesteund. Want het staat niet in de tekst.

In de vierde plaats geef ik mijn commentaar op de Statenvertaling inclusief kanttekeningen:

33. De uitdrukking “zijnde van hen gezien” wordt niet ondersteund door de Hebreeuwse weergave van de tekst.
34. Het woord “uitgezondenen” in de Hebreeuwse tekst acht ik beter dan de vertaling van “apostelen” in andere weergaven.
35. Over de “dingen, die het Koninkrijk GODS aangaan” wordt later uitgebreid verhandeld in Act.1:4-8.

De Kanttekeningen op de Statenvertaling geven bij dit vers het volgende aan:

- 6) vertoond heeft, Grieks *voorgesteld*, of *tegenwoordig gesteld heeft in velen*.
- 7) kentekenen, Namelijk waaruit klaarlijk is gebleken, dat Hij waarlijk met hetzelfde lichaam van de doden was opgestaan; als daar zijn geweest, dat Hij hun dikwijls is verschenen, met hen dikwijls heeft gesproken en gegeten, en dat zij Zijn littekens gezien en getast hebben (L.24; J.20:21).

In de vijfde plaats geef ik mijn commentaar op de Herziene Statenvertaling inclusief kanttekeningen:

36. Zie mijn opmerkingen bij de Statenvertaling.
- 6) De Kanttekeningen op de Herziene Statenvertaling geven bij dit vers de volgende Bijbelpassages aan: Mk.16:14; J.20:19; J.21:1; 1K.15:5.

De verwijzingen bij Act.1:1-3 (§01.04).

Puntgewijs geef ik hieronder de Bijbelpassages weer bij Act.1:1-3. Deze zijn van belang voor de uitleg en toepassing van deze verzen. De eerste kolom bevat de Bijbelpassage op zichzelf. De tweede kolom bevat de geschreven tekst van de desbetreffende Bijbelpassage in de Statenvertaling. Ik heb ontdekt dat er veel verwijzingen zijn. Allereerst vanwege het feit dat ik TSK gebruik, Treasure Scripture Knowledge, “Schat van Schriftuurlijke kennis”. Ook heb ik opgenomen de Bijbelpassages, waarnaar het Griekse Nieuwe Testament van Nestle-Aland verwijst. Deze heb ik bij elkaar gevoegd.

De verwijzingen bij Act.1:1 (§01.04.01).

“Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, van al hetgeen JEZUS begonnen heeft beide te doen en te leren;”

Algemeen bij Act.1:1-3

Mt.10:1.	En Zijn twaalf discipelen tot Zich geroepen hebbende, heeft Hij hun macht gegeven over de onreine geesten, om dezelve uit te werpen, en om alle ziekte en alle kwale te genezen.
Mt.21:28.	Maar wat dunkt u? Een mens had twee zonen, en gaande tot den eersten, zeide: Zoon! Ga heen, werk heden in mijn wijngaard.
Mt.21:31.	Wie van deze twee heeft den wil des vaders gedaan? Zij zeiden tot Hem: De eerste. JEZUS zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in het Koninkrijk GODS.
Mt.28:19-20.	Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in den Naam des VADERS, en des ZOONS, en des HEILIGEN GEESTES; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb. En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Amen.
Mk.16:14-15.	Daarna is Hij geopenbaard aan de elven, daar zij aanzaten, en Hij verweet hun hun ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die Hem gezien hadden, nadat Hij opgestaan was. En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen.
Mk.16:19.	De HEERE dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de rechterhand GODS,

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

- L.3:23.** En Hij. JEZUS, begon omtrent dertig jaren oud te wezen, zijnde (alzo men meende) de zoon van Jozef, den zoon van Heli,
- L.6:13.** En als het dag was geworden, riep Hij Zijn discipelen tot Zich, en verkoos er twaalf uit hen, die Hij ook apostelen noemde:
- L.9:51.** En het geschiedde, als de dagen Zijner opneming vervuld werden, zo richtte Hij Zijn aangezicht, om naar Jeruzalem te reizen.
- L.24.** Zie aldaar.
- J.1:15.** Johannes getuigt van Hem, en heeft geroepen, zeggende: Deze was het, van Welken ik zeide: Die na mij komt, is vóór mij geworden, want Hij was eer dan ik.
- J.1:30.** Deze is het, van Welken ik gezegd heb: Na mij komt een Man, Die vóór mij geworden is, want Hij was eer dan ik.'
- J.20:19.** Als het dan avond was op dezelve eersten dag van de week, en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren om de vreze der Joden, kwam JEZUS en Hij stond in het midden en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
- J.20:21-22.** JEZUS dan zeide wederom tot hen: Vrede zij ulieden, gelijkewijls Mij de VADER gezonden heeft, zende Ik ook ulieden. En als Hij dit gezegd had, blies Hij op hen, en zeide tot hen: Ontvangt den HEILIGEN GEEST.
- J.21:1.** Na dezen openbaarde JEZUS Zichzelven wederom den discipelen aan de zee van Tiberias. En Hij openbaarde Zich aldus:
- Act.1:4-8.** Zie aldaar.
- Act.8:21.** Gij hebt geen deel noch lot in dit woord; want uw hart is niet recht voor GOD.
- Act.9:1-9.** Zie aldaar.
- Act.18:14.** En als Paulus zijn mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zo er enig ongelijk, of kwaad stuk begaan ware, o Joden, zo zou ik met reden ulieden verdragen;
- Act.19:38.** Indien dan nu Demetrius, en die met hem van de kunst zijn, tegen iemand enige zaak hebben, de rechtsdagen worden gehouden, en er zijn stadhouders; laat hen elkander verklagen.
- Act.20:24.** Maar ik acht op geen ding, noch houde mijn leven dierbaar voor mijzelven, opdat ik mijn loop met blijdschap mag volbrengen, en den dienst, welken ik van den HEERE JEZUS ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade GODS.'
- Act.28:31.** Predikende het Koninkrijk GODS, en lerende van den HEERE JEZUS CHRISTUS met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.
- 1K.15:5.** En dat Hij is van Cefas gezien, daarna van de twaalfen.
- 1T.3:16.** En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: GOD is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in den GEEST, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.
- 1T.5:17.** Dat de ouderlingen, die wel regeren, dubbele eer waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in het Woord en de leer.
- H.4:13.** En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen, met Welken wij te doen hebben.
- H.5:11.** Van Denwelken wij hebben vele dingen, en zwaar om te verklaren, te zeggen, dewijl gij traag om te horen geworden zijt.'

eerste

- L.1:24.** En na die dagen werd Elizabeth, zijn vrouw, bevrucht; en zij verborg zich vijf maanden, zeggende:

o Theofilus

- L.1:3.** Zo heeft het ook mij goed gedacht, hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht, vervolgens aan u te schrijven, voortreffelijke Theofilus!

van al hetgeen JEZUS begonnen heeft beide te doen en te leren

- Mt.4:23-24.** En JEZUS omging geheel Galilea, lerende in hun synagogen en predikende het Evangelie des Koninkrijks, en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk. En Zijn gerucht ging *van daar* uit in geheel Syrië; en zij brachten tot Hem allen, die kwalijk gesteld waren, met verscheidene ziekten en pijnen bevangen zijnde, en van den duivel bezeten, en maanzieken en geraakten; en Hij genas dezelve.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

- Mt.11:5.** De blinden worden ziende, en de kreupelen wandelen; de melaatsen worden gereinigd, en de doven horen; de doden wordt opgewekt, en den armen wordt het Evangelie verkondigd.
- L.7:21-23.** En in dezelve ure genas Hij er velen van ziekte en kwalen, en boze geesten; en velen blinden gaf Hij het gezicht. En JEZUS, antwoordende, zeide tot hen: Gaat heen, en boodschapt Johannes weder de dingen, die gij gezien en gehoord hebt, namelijk dat de blinden ziende worden, de kreupelen wandelen, de melaatsen gereinigd worden, de doven horen, de doden opgewekt worden, den armen het Evangelie verkondigd wordt.
- L.24:19.** En Hij zeide tot hen: Welke? En zij zeiden tot Hem: De dingen aangaande JEZUS den Nazarener, Welke een Profeet was, krachtig in werken en woorden, voor GOD en al het volk.
- J.10:32-38.** JEZUS antwoordde hun: Ik heb u vele treffelijke werken getoond van Mijn VADER; om welk werk van die stenigt gij Mij? De Joden antwoordden Hem, zeggende: Wij stenigen U niet over enig goed werk, maar over godslastering, en omdat Gij, een Mens zijnde, Uzelven GOD maakt. JEZUS antwoordde hun: is er niet geschreven in uw wet: Ik heb gezegd, gij zijt goden? Indien de wet die goden genaamd heeft, tot welke het woord GODS geschied is, en de Schrift niet kan gebroken worden; Zegt gijlieden tot Mij, Dien de VADER geheiligd en in de wereld gezonden heeft: Gij lastert GOD; omdat Ik gezegd heb: Ik ben GODS ZOON? Indien Ik niet doe de werken Mijns VADERS, zo gelooft Mij niet. Maar indien Ik ze doe, en zo gij Mij niet gelooft, zo gelooft de werken, opdat gij moogt bekennen en geloven, dat de VADER in Mij is, en Ik in Hem.
- J.18:19-21.** De hogepriester dan vraagde JEZUS van Zijn discipelen, en van Zijn leer. JEZUS antwoordde hem: Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld; Ik heb allen tijd geleerd in de synagoge en in de tempel, waar de Joden van alle plaatsen samenkomen; en in het verborgen heb Ik niets gesproken. Wat ondervraagt gij Mij? Ondervraag degenen, die het gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb; zie, dezen weten, wat Ik gezegd heb.
- Act.2:22.** Gij Israëlietische mannen, hoort deze woorden: JEZUS den Nazarener, een Man van GOD, onder ulieden betoond door krachten, en wonderen, en tekenen, die GOD door Hem gedaan heeft, in het midden van u, gelijk ook gijzelven weet;
- 1P.2:21-23.** Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook CHRISTUS voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen; Die geen zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden; Die, als Hij gescholden werd, niet wedschold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardiglijk oordeelt;

De verwijzingen bij Act.1:2 (§01.04.02).

“Tot op den dag, in welken Hij opgenomen is, nadat Hij door den Heiligen Geest aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, bevelen had gegeven.”

“Tot op den dag”

- L.24:51.** En het geschiedde, als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel
- J.3:1.** En er was een mens uit de Farizeën, wiens naam was Nicodemus, een overste der Joden.
- J.13:3.** JEZUS wetende, dat de VADER Hem alle dingen in de handen gegeven had, en dat Hij van GOD uitgegaan was, en tot GOD heenging,
- J.16:28.** Ik ben van den VADER uitgegaan, en ben in de wereld gekomen; wederom verlaat Ik de wereld, en ga heen tot den VADER.
- J.17:13.** Maar nu kom Ik tot U, en spreek dit in de wereld, opdat zij Mijn blijdschap vervuld mogen hebben in zichzelf.
- J.20:17.** JEZUS zeide tot haar: Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn VADER; maar ga heen tot Mijn broeders, en zeg hun: Ik vare op tot Mijn VADER en uw VADER, en tot Mijn GOD en uw GOD.
- E.4:8-10.** Daarom zegt Hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den mensen gaven gegeven. Nu dit: Hij is opgevaren; wat is het, dan dat Hij ook eerst is nedergedaald in de nederste delen der aarde? Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is verre boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

- H.6:19-20.** Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste van het voorhangsel; Daar de Voorloper voor ons is ingegaan, *namelijk* JEZUS, naar de ordening van Melchizedek, een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.
- H.9:24.** Want CHRISTUS is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelven, om nu te verschijnen voor het aangezicht van GOD voor ons;
- 1P.3:22.** Welke is aan de rechterhand GODS, opgevaren ten hemel, de engelen, en machten, en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde.

“door den HEILIGEN GEEST”

- Is.11:2-3.** En op Hem zal de GEEST des HEEREN rusten, de GEEST der wijsheid en des verstands, de GEEST des raads en der sterkte, de GEEST der kennis en der vreze des HEEREN. En Zijn rieken zal zijn in de vreze des HEEREN; en Hij zal naar het gezicht Zijner ogen niet richten; Hij zal ook naar het gehoor Zijner oren niet bestraffen.
- Is.42:1.** Ziet, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een wel-behagen heeft ! Ik heb Mijn GEEST op Hem gegeven; Hij zal het recht den heidenen voort-brengen.
- Is.48:16.** Nadert gijlieden tot Mij, hoort dit: Ik heb van den beginne niet in het verborgene gesproken, maar van dien tijd af, dat het geschied is, ben Ik daar; en nu, de Heere HEERE, en Zijn GEEST heeft Mij gezonden.
- Is.59:20-21.** En er zal een Verlosser tot Sion komen, namelijk voor hen, die zich bekeren van de over-treding in Jakob, spreekt de HEERE. Mij aangaande, dit is Mijn Verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn GEEST, Die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, noch van den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe.
- Is.61:1.** De GEEST des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft, om een blij-de boodschap te brengen den zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis;
- Mt.3:16.** En JEZUS, gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water; en ziet, de hemelen werden Hem geopend, en hij zag den GEEST GODS nederdalen, gelijk een duive, en op Hem komen.
- Mt.12:28.** Maar indien Ik door den GEEST GODS de duivelen uitwerp, zo is dan het Koninkrijk GODS tot u gekomen.
- J.1:16.** En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade.
- J.3:34.** Want Dien GOD gezonden heeft, Die spreekt de woorden GODS; want GOD geeft Hem den GEEST niet met mate.
- Act.10:38.** Belangende JEZUS van Nazareth, hoe Hem GOD gezalfd heeft met den HEILIGEN GEEST en met kracht; Welke het land doorgedaan is, goeddoende, en genezende allen, die van den duivel overweldigd waren; want GOD was met Hem.
- Apc.1:1.** De openbaring van JEZUS CHRISTUS, die GOD Hem gegeven heeft, om Zijn dienst-knechten te tonen de dingen, die haast geschieden moeten; en die Hij door Zijn engel gezonden, en Zijn dienstknecht Johannes te kennen gegeven heeft;
- Apc.2:7.** Die oren heeft, die hore wat de GEEST tot de Gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens, die in het midden van het paradijs GODS is.
- Apc.2:11.** Die oren heeft, die hore wat de GEEST tot de Gemeenten zegt. Die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden.
- Apc.2:17.** Die oren heeft, die hore wat de GEEST tot de Gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het manna, dat verborgen is, en Ik zal hem geven een witten keursteen, en op den keursteen een nieuwen naam geschreven, welken niemand kent, dan die hem ontvangt.
- Apc.2:29.** Die oren heeft, die hore wat de GEEST tot de Gemeenten zegt.
- Apc.3:13.** Die oren heeft, die hore wat de GEEST tot de Gemeenten zegt.
- Apc.3:16.** Zo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, Ik zal u uit Mijn mond spuwen.
- Apc.3:22.** Die oren heeft, die hore, wat de GEEST tot de Gemeenten zegt.

“gegeven”

- Mt.28:19** Zie aldaar.
- Mk.16:15-19** Zie aldaar.
- L.24:45-49** Zie aldaar.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

“de apostelen”

Mt.10:1-4	Zie aldaar.
Mk.3:14-19	Zie aldaar.
L.6:13-16	Zie aldaar.
J.6:70	JEZUS antwoordde hun: Heb Ik niet u twaalf uitverkoren ? En één uit u is een duivel.
J.13:18	Ik zeg niet van u allen: Ik weet, welke Ik uitverkoren heb; maar <i>dit geschiedt</i> , opdat de Schrift vervuld worde: Die met Mij het brood eet, heeft tegen Mij zijn verzenen opgeheven.
J.20:21	Zie aldaar.
Act.1:13	En als zij ingekomen waren, gingen zij op in de opperzaal, waar zij bleven, <i>namelijk</i> Petrus en Jakobus, en Johannes en Andreas, Filippus en Thomas, Bartholomeus en Mattheus, Jakobus, <i>de zoon</i> van Alfeus, en Simon Zelotes, en Judas, <i>de broeder</i> van Jakobus.
Act.10:40-42	Zie aldaar.
G.1:1	Paulus, een apostel, <i>geroepen</i> niet van mensen, noch door een mens, maar door JEZUS CHRISTUS, en GOD den VADER, Die Hem uit de doden opgewekt heeft,
E.2:20	Gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan JEZUS CHRISTUS is de uiterste Hoeksteen;
2P.3:2	Opdat gij gedachtig zijt aan de woorden, die van de heilige profeten te voren gesproken zijn, en aan ons gebod, die des HEEREN en Zaligmakers apostelen zijn;
Apc.21:14	En de muur der stad had twaalf fondamenten, en in dezelve de namen der twaalf apostelen des Lams.

De verwijzingen bij Act.1:3 (§01.04.03).

“Aan welke Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan.”

“Zich vertoond heeft”

Mt.28:9.	En als zij heengingen, om Zijn discipelen te boodschappen, ziet, JEZUS is haar ontmoet, zeggende: Weest gegroet! En zij, tot Hem komende, grepen Zijn voeten, en aanbaden Hem.
Mt.28:16.	En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galilea, naar den berg, waar JEZUS hen bescheiden had.
Mk.16:10-14.	Zie aldaar.
L.24.	Zie aldaar.
J.20:1-21.	Zie aldaar.
Act.13:31.	Welke gezien is geweest, vele dagen lang, van degenen, die met Hem opgekomen waren van Galilea tot Jeruzalem, die Zijn getuigen zijn bij het volk.
1K.15:5-7.	Zie aldaar.
1J.1:1.	Hetgeen van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben, van het Woord des levens;

“veertig”

Dt.9:9.	Als ik op den berg geklommen was, om te ontvangen de stenen tafelen, de tafelen des verbonds, dat de HEERE met ulieden gemaakt had, toen bleef ik veertig dagen en veertig nachten op den berg, at geen brood, en dronk geen water.
Dt.9:18.	En ik wierp mij neder voor het aangezicht des HEEREN, als in het eerst, veertig dagen en veertig nachten; ik at geen brood, en dronk geen water; om al uw zonde, die gij hadt gezondigd, doende dat kwaad is in des HEEREN ogen, om Hem tot toorn te verwekken.
1Rg.19:8.	Zo stond hij op, en at, en dronk; en hij ging, door de kracht derzelve spijs, veertig dagen en veertig nachten, tot aan den berg GODS, Horeb.
Mt.4:2.	En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevestigd had, hongerde Hem ten laatste.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

“sprekende”

- Dn.2:44-45.** Doch in de dagen van die koningen zal de GOD des hemels een Koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden; en dat Koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden; het zal al die koninkrijken vernalen, en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan. Daarom hebt gij gezien, dat uit den berg een steen zonder handen afgehouden is geworden, die het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermaalde; de grote GOD heeft den koning bekend gemaakt, wat hierna geschieden zal; de droom nu is gewis, en zijn uitlegging is zeker.
- Mt.3:2.** En zeggende: Bekeert u; want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
- Mt.21:43.** Daarom zeg Ik ulieden, dat het Koninkrijk GODS van u zal weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt.
- L.17:20-21.** En gevraagd zijnde van de Farizeen, wanneer het Koninkrijk GODS komen zou, heeft Hij hun geantwoord en gezegd: Het Koninkrijk GODS komt niet met uiterlijk gelaat. En men zal niet zeggen: Ziet hier, of ziet daar, want, ziet, het Koninkrijk GODS is binnen ulieden. Zie aldaar.
- L.24:44-49.** Want het Koninkrijk GODS is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den HEILIGEN GEEST.
- R.14:17.** Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den ZOON Zijner liefde;
- Kol.1:13.** En betuigden, dat gij zoudt wandelen, waardiglijk GODE, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid.

Mijn commentaar op bovenstaande verwijzingen bij Act.1:1-3 (§01.04.04).

Hierbij volgt mijn commentaar op bovenstaande Bijbelpassages, voorzover een en ander niet terugkomt bij mijn verklaring en toepassing.

1. Mt.28 wijst erop dat CHRISTUS altijd bij Zijn apostelen en Zijn Kerk is tot aan het einde der dagen.
2. L.6 wijst erop dat CHRISTUS Zijn twaalf discipelen heeft uitverkoren, die Hij apostelen noemde. Judas, die Hem verraden heeft, was ook onder hen maar heeft de satan in zijn hart toegelaten en had het geld liever dan zijn Meester; een vreselijk baken in zee!
3. J.20 wijst erop dat CHRISTUS aan Zijn elf apostelen de HEILIGE GEEST beloofd.
4. Let erop dat het Bijbelboek van de Handelingen der apostelen eindigt met het woord “onverhinderd”. Een heerlijk slot! Een bemoediging voor al GODS knechten ondanks alle verzet, tegenwerking en moedeloosheid.
5. Bij “Theofilus” (Act.1:1), zie wat ik eerder geschreven heb.
6. Bij “van alles wat” (Act.1:1), de geciteerde Bijbelpassages verwijzen naar de wonderwerken, die de HEERE JEZUS tijdens Zijn omwandeling gedaan heeft en dat daardoor het Koninkrijk GODS gestalte zou krijgen en de Naam van Zijn VADER verheerlijkt zou worden. Deze openbaring van Zijn wonderwerken wekt aan de ene kant vreugde en aan de andere kant verzet. Overigens is dit tot op heden het geval wanneer CHRISTUS gepredikt wordt.
7. Bij “tot op den dag”(Act.1:2), de geciteerde Bijbelpassages verwijzen naar de bepaalde raad van GOD, volgens welke CHRISTUS alles doet wat gedaan moest worden. Het is GOD Zelf, Die ook ons leven bepaalt en richting geeft. Maar laten we ons door Hem en door Zijn HEILIGE GEEST leiden?
8. Bij “door den HEILIGEN GEEST” (Act.1:2), de geciteerde Bijbelpassages uit het Oude Testament zijn opvallend, vooral uit de profetie van Jesaja. Let ook op het telkens herhaalde “die oren heeft, die hore wat de GEEST tot de Gemeenten zegt” uit de zeven brieven in de Openbaring van JEZUS CHRISTUS aan Johannes.
9. Bij “de apostelen” (Act.1:2), de geciteerde Bijbelpassages maken duidelijk hoe ze heten. Paulus is erbij gevoegd als dertiende apostel en als een ontij-

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

dig geborene (1K.15:8). In elk geval heeft CHRISTUS op het fundament van apostelen en profeten Zijn Kerk gebouwd; die Kerk, die naar GODS gemaakt bestek in eeuwigheid zal rijzen.

10. Het is opvallend in Act.1:3 dat CHRISTUS na Zijn Opstanding Zijn discipelen moet overtuigen dat Hij werkelijk, en ook met Zijn lichaam, is opgestaan uit de dood en het leven in onverderfelijkheid aan het licht heeft gebracht.
11. Verder wordt in Act.1:3 verwezen naar het Koninkrijk GODS (zie ook Act.1:6).
12. Bij “Zich vertoond heeft” (Act.1:3), volgen Bijbelpassages, die betrekking hebben op de Opstanding en Hemelvaart van CHRISTUS en andere openbaringen aan Zijn apostelen.
13. Bij “veertig”(Act.1:3), worden voorbeelden genoemd van andere Bijbelpassages waar dit getal wordt genoemd, namelijk bij Mozes op de Sinaï, bij Elia onder de jeneverstruik en bij CHRISTUS bij de verzoeking in de woestijn.
14. Bij “sprekende” (Act.1:3), worden voorbeelden genoemd van het spreken GODS in Oude en Nieuwe Testament. Deze sprake GODS duurt tot in eeuwigheid. Door de mond van Zijn dienaren gaat de prediking van het Evangelie uit tot aan de jongste dag.

Commentaren bij Act.1:1-3 (§01.05).

Het is interessant na te gaan wat diverse commentaren schrijven over Act.1:1-3. We geven die commentaren, die ik in mijn bezit heb, niet in extenso weer. We denken daarbij aan de commentaren van Albert Barnes, Johannes Calvijn, Dächsel, Matthew Henry, F.W. Grosheide en E.W. Bullinger. Ze bevatten de onderstaande belanghebbende zaken:

Het commentaar van Albert Barnes (§01.05.01).

1. Als eerste noem ik **Albert Barnes**, 1798-1870. Hij was een Amerikaans presbyteriaans theoloog en kwam op tegen de slavernij. Hij schrijft dat er geen bewijs is dat de titel “De handelingen der Apostelen” berust op Goddelijk gezag of op autoriteit van de schrijver. Het is daarentegen een titel die door de Kerk van CHRISTUS van alle tijden aan dit Bijbelboek is gegeven. Dit canonieke boek beschrijft de daden van de apostelen en in het bijzonder die van Petrus en Paulus. Petrus opent in GODS opdracht de deur van het Evangelie van CHRISTUS naar Joden en volken. Paulus opent in GODS opdracht de deur van het Evangelie naar heidenen. Voor informatie over de andere apostelen, verwijs ik naar het zogenaamde “Martelarenboek”.

Hij gaat uit van Lukas als de schrijver van dit Bijbelboek. Al de vroege Christelijke schrijvers noemen hem. En wie L.1:3 vergelijkt met Act.1:1-2, heeft bewijs genoeg. Waarschijnlijk heeft Lukas dit Bijbelboek geschreven in Rome (zie Act.28:16), circa 62-63 nC, twintig jaar na kruis en opstanding van CHRISTUS. Immers, we lezen dat Lukas Paulus vergezeld heeft toen deze naar Rome ging en in zijn eigen gehuurde woning verbleef (Act. 28:30). En uit het feit dat Lukas niets vermeldt omtrent het verdere wedervaren van Paulus in Rome, leidt Barnes af, dat Lukas dit Bijbelboek geschreven heeft in het tweede jaar van Paulus’ verblijf in Rome. Immers, Lukas vermeldt wel zijn aankomst in Rome maar niet zijn vertrek uit deze wereldstad. Sommigen veronderstellen dat Lukas zijn tweede boek heeft geschreven in Alexandrië in Egypte maar daarvoor is naar de mening van Barnes onvoldoende bewijs.

Het boek is de eerste kerkelijke geschiedenis van de Christelijke Kerk, maar bevat niet een algemene geschiedenis van de Kerk. Daarvoor ontbreken te veel handelingen, zoals Paulus’ reis naar Arabië na zijn bekering (G.1:17); de verbreiding van het Evangelie in Babylon (1P.5:13); de planting van de kerk in Rome; en vele reizen en schipbreuken van Paulus (2K.11:25), enzovoorts.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

Het belang van dit boek ligt in het feit dat het een verslag biedt van de beloofde uitstorting en handelingen van de HEILIGE GEEST, Die, naar de belofte van CHRISTUS, deze werkzaamheden aangaande het grote werk van CHRISTUS inzake de verzoening proclameert middels Zijn uitgezondenen in de wereld (L.24:49; J.14:16-17; J.15:26; J.16:7-14). Verder geeft het een nauwkeurig overzicht van het karakter van ware godsidenstige opwekkingen door de bediening van de HEILIGE GEEST.

Het commentaar van Albert Barnes bij Act.1:1 (§01.05.01a).

Het “eerste boek” slaat op het Evangelie naar de beschrijving van Lukas.

Hij verwijst bij “Theofilus” naar L.1:1-4. Lukas was de reismakker van Paulus (diens magister) en een ooggetuige van diens vele handelingen (zie Act.16:10, 17; Act.20:1-6; Act.27-28).

Bij “van al hetgeen” merkt hij op, dat dit niet betekent dat Lukas verslag doet van alles dat JEZUS heeft gedaan, maar wel van de meest belangrijke feiten, waarop het woord “al” ook elders in het Nieuwe Testament wijst (zie Mt.2:3; Mt.3:5; Act.2:5; Act.13:10; R.11:26; Kol.1:16; 1T.1:16; en Jk.1:2). Want dit woord “al” betekent “veel”, “een groot deel” en “het belangrijkste deel”.

Bij “JEZUS” vertaalt de Syrische weergave van dit vers “Messias”.

De uitdrukking van Lukas “begonnen heeft beide te doen” is een Hebreeuwse wijze van spreken en betekent eenvoudig “wat JEZUS deed en leerde”. Zie bijvoorbeeld Gn.9:20, waar we lezen dat Noach begon een akkerman te zijn. Dat wil zeggen dat hij een akkerman werd. Of Mk.6:7, waar JEZUS de twaalfen begon uit te zenden twee en twee. Dat wil zeggen, dat Hij hen uitzond twee en twee. De Engelsen spreken grammaticaal in dit verband van “progressive form”.

Het woord “doen” verwijst naar zijn besef naar de wonderen van de HEERE JEZUS, Zijn genezingen, kortom alles wat Hij deed tot zaligheid van mensen; dus ook Zijn Lijden, Dood en Opstanding.

En het woord “leren” slaat op de onderwijzing die CHRISTUS deed horen. Alsmede op wat de apostelen in Zijn Naam leerden aangaande Zijn Dood en Opstanding. En dat doen GODS dienstknechten vandaag de dag nog steeds. Het is hun hoogste genoegen om daarin werkzaam te zijn om dit kostelijke Evangelie van vrije genade aan iedereen, die wil luisteren, bekend te maken. Vers 3 spreekt over “veertig dagen” dat Hij na Zijn Opstanding met hen sprak en leerde. Wat zou ik daar graag bij hebben willen zijn!

Het commentaar van Albert Barnes bij Act.1:2 (§01.05.01b).

“Tot op den dag”: dat is de veertigste dag na Zijn Opstanding, dus op de dag van CHRISTUS’ Hemelvaart (zie L.24:51; Act.1:3, 9; 1T.3:16).

“in welken Hij opgenomen is”: Waarop Hij ten hemel voer. Hij werd weggenomen in een wolk voor hun ogen (Act.1:9).

“nadat Hij”: Deze gehele Bijbelpassage in diverse overleveringen verschillend worden weergegeven, waarbij de woorden “door de HEILIGE GEEST” verbonden wordt met “die Hij had uitverkoren”; dus in de zin dat de apostelen uitverkoren waren door de HEILIGE GEEST. Andere overleveringen verbinden de woorden “door de HEILIGE GEEST” met “den dag, in welken Hij opgenomen is”; dus met CHRISTUS’ Hemelvaart. Alles overwegende, kiest Barnes toch voor onze versie.

“door de HEILIGE GEEST”: CHRISTUS had voor Zijn Dood aan de apostelen de belofte gegeven dat de HEILIGE GEEST zou uitgestort worden om hen te leiden (J.16:7-11). Het is immers het werk van de HEILIGE GEEST om het verzoeningswerk van CHRISTUS toe te passen aan de harten van mensen. Na de Opstanding van CHRISTUS, nadat Hij alles volbracht had, moesten de apostelen letten op de bijzondere leiding van de HEILIGE GEEST, hoewel de invloed van de HEILIGE GEEST reeds na JEZUS’ Opstanding bleek.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

Daardoor gingen ze met het werk, dat GOD hen op hun schouders gelegd had, door om het Evangelie van CHRISTUS aan heel de wereld te verkondigen, de Kerk te organiseren en de Christelijke leer te grondvesten (zie L.24:49; J.20:22; Act.2).

“de apostelen”: Dat zijn de elf apostelen, die na het verraad en de dood van Judas achterbleven.

“die Hij uitverkoren had”: zie Mt.10; L.6:12-16.

“bevelen had gegeven”: Dit geldt in het bijzonder van JEZUS’ opdracht aan de apostelen om het Evangelie te preken aan alle volken (Mt.28:19; Mk.16:15-19). Let erop dat het werkwoord “bevelen had gegeven” in het enkelvoud staat, en betekent als participium of deelwoord derhalve letterlijk “hebbende bevolen”. Er is kennelijk geen ander bevel van CHRISTUS dan dit ene: Predik het Evangelie van Kruis en Opstanding. En dat hebben de apostelen gedaan!

Het commentaar van Albert Barnes bij Act.1:3 (§01.05.01c).

“Aan welke Hij ook Zichzelfen vertoond heeft”: De Opstanding van JEZUS is het grote feit waarop de waarheid van het Evangelie is gegrond. Daarom begint Lukas zijn tweede boek vooral met het benadrukken van de “bewijzen” van dit grote feit.

Het commentaar van Johannes Calvijn (§01.05.02).

2. Als tweede noem ik de bekende **Johannes Calvijn** (1509-1564). De grote reformator der Kerk hoef ik niet te introduceren. Lukas geeft een korte samenvatting van wat hij in zijn eerste boek heeft behandeld. Dat is het verhaal der dingen, die CHRISTUS gedaan en geleerd heeft, zolang Hij op aarde vertoefd heeft. Want CHRISTUS is de profeet, krachtig in werken en woorden, onder welke Zijn Dood en Opstanding de voornaamste plaats innemen. We zien dus dat de korte inhoud van het Evangelie in deze twee delen wordt samengevat, namelijk in de leer van CHRISTUS, en in Zijn daden.

Hij heeft Zijn Koninkrijk gegrondvest;

Hij heeft God door Zijn offerande verzoend;

Hij heeft met Zijn eigen bloed de zonden der mensen uitgedelgd;

Hij heeft de duivel en de dood overwonnen;

Hij heeft ons in de ware vrijheid hersteld, en ons de gerechtigheid en het leven verworven.

Hieruit hebben wij op te merken dat zij, die slechts een oppervlakkige kennis hebben van de geschiedenis, het Evangelie allerm minst verstaan. Laat ons dus leren, om telkens wanneer er gesproken wordt van de leer van CHRISTUS, Zijn werken er bij te voegen als zekere zegelen, door welke de waarachtigheid der leer bevestigd en haar vrucht openbaard wordt. En omgekeerd, zullen de Dood en de Opstanding van CHRISTUS ons ten nutte komen, dan hebben wij eveneens nauwkeurig acht te geven op de woorden des HEEREN. Dit is de ware regel van het Christendom.

Het commentaar van Johannes Calvijn bij Act.1:1 (§01.05.02a).

“eerste boek”: Wij hebben hieronder de onderstelling van dit tweede deel, waarmee hij nu een begin maakt, te verstaan, opdat wij weten dat de evangelist opnieuw het voornemen heeft om over een nieuw onderwerp te schrijven.

“van al hetgeen JEZUS begonnen heeft beide te doen”: Men kan wel tot op zekere hoogte handelen over de werken en de leer van CHRISTUS, maar een volledige geschiedenis zou veel te moeilijk zijn. Want we kunnen er maar iets van zeggen (zie J.21:25). Lukas spreekt alleen van die daden en woorden van CHRISTUS, die op het verwerven van onze zaligheid betrekking hebben.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

Het commentaar van Johannes Calvijn bij Act.1:2 (§01.05.02b).

“Tot op den dag”: De Hemelvaart van CHRISTUS is dus het einde van de evangelische geschiedenis. Want Paulus zegt: Hij is opgevaren, opdat Hij alle dingen vervullen zou (E.4:10). Alle delen van onze verlossing zijn vervuld en volmaakt toen CHRISTUS opvoer tot Zijn VADER.

“in welken Hij opgenomen is”: Er is met de Hemelvaart van CHRISTUS ook verandering van plaats.

“nadat Hij door de HEILIGE GEEST bevelen had gegeven”: CHRISTUS laat na Zijn Hemelvaart Zijn Kerk niet onverzorgd achter. Hij blijft met haar (Mt.28:20). Daarom verordeneert Hij apostelen, evangelisten, herders en leraars, ouderlingen en diakenen, enzovoorts.

“die Hij uitverkoren had”: De roeping van de apostelen door CHRISTUS is zeker (Mt.10:1; L.6:12-16). Ze zijn niet door mensen geroepen maar door CHRISTUS. Dat geldt ook voor de dienaren des Woords van heden. Daarom moeten ze niet op zichzelf of op mensen zien maar op Hem, Die hen geroepen en uitverkoren heeft! Daarbij hebben ze niets anders te verkondigen dan JEZUS CHRISTUS en Die gekruisigd en opgestaan.

Het commentaar van Johannes Calvijn bij Act.1:3 (§01.05.02c).

“Aan welke Hij ook Zichzelven vertoond heeft”: De levende CHRISTUS spreekt tot ons vanuit de hemel, hetgeen bevestigd wordt door vele tekenen, vele dagen lang.

“sprekende tot hen van de dingen die het Koninkrijk GODS aangaan”: Alles wat de apostelen over de dingen van het Koninkrijk GODS hebben gesproken, hebben zij van CHRISTUS geleerd. Het begin van dit Koninkrijk is de wedergeboorte; het einde en de volmaking de zalige onsterfelijkheid; de toeneming tusschen beide is gelegen in meerdere voortgang en toeneming van dezelfde wedergeboorte. Een mens zonder genade zoekt zijn geluk in het hier en nu en vindt niets anders dan de eeuwige dood en duisernis.

Het commentaar van Dächsel (§01.05.03).

Als derde noem ik de bekende Bijbelverklaring van **Dächsel**. Bij zijn woord vooraf zegt hij onder andere: Lukas had in zijn evangelie Theophilus van het stille heiligdom van de tempel te Jeruzalem en van het verborgen Nazareth in Judea tot aan de Olijfberg bij Bethanië geleid; nu leidt hij hem, en ons met hem, in de Handelingen van de apostelen van de Olijfberg naar Rome. Hoe het heeft plaatsgehad, dat de leer, waarin Theophilus onderwezen was, van Jeruzalem naar Rome, van de Joden tot de heidenen gekomen is, vertelt Lukas in de Handelingen. Hoe de Christelijke Kerk ontstaan is door het werk van de HEILIGE GEEST middels de prediking van CHRISTUS. In Act.1:1-14 (om daarbij te blijven!) schildert Lukas wat de elfen gedaan hebben en refereert daarbij aan Mk.16:14-20 en L.24:50-53.

Daarbij geeft Dächsel ons ook voorbeelden hoe hierover te preken:

De geschiedenis van CHRISTUS' Hemelvaart:

- 1) het gesprek, dat deze inleidt;
- 2) de nadere omstandigheden, die haar vergezellen;
- 3) de prediking, die daarover tot de discipelen wordt gehouden.

De Hemelvaart van onze HEERE JEZUS CHRISTUS:

- 1) de laatste woorden vóór de Hemelvaart,
- 2) het weggaan van JEZUS bij de Hemelvaart,
- 3) de terugkeer van de HEERE na de Hemelvaart.

Waarheen leidt de Hemelvaart van de HEERE ons oog?

1) op het door Hem volbrachte werk, waarvan wij de zegen moeten uitbreiden en voortleiden;

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

- 2) op de hemel, waarin Hij werd opgenomen, en ons een plaats heeft bereid;
- 3) op Zijn toekomst ten oordeel, die wij met ernst en in stilte moeten verwachten.

De Hemelvaart van de christen:

- 1) teweeggebracht door CHRISTUS' werk op aarde;
- 2) gewaarborgd door CHRISTUS' verhoging in de hemel;
- 3) heeft tot voorwaarde een gelovige werkzaamheid in CHRISTUS' rijk.

De spreuk van de vaders: JEZUS in de hemel, JEZUS in het hart - het hart in de hemel, de hemel in het hart.

- 1) Woont JEZUS in de Hemel, dan zij ook onze wandel in de hemel;
- 2) Leeft JEZUS in ons hart, zo hebben wij altijd en overal de hemel bij ons op aarde.

Het commentaar van Dächsel bij Act.1:1 (§01.05.03a).

“eerste boek”: zie L.1:1.

“JEZUS”: Hij komt op alle grote punten van de apostolische geschiedenis van het rijk voor als Die in de laatste en hoogste plaats werkt en beslist. Hij is het, Die de twaalfde getuige weer aanstelt, Die de GEEST, nadat Hij Die zelf had ontvangen, van Zijn hoogte laat afstromen op Zijn gemeente, en Die de gemeente te Jeruzalem uitbreidt. Hij is in de dagen van de eerste Kerk het volk Israël in Zijn onzichtbare tegenwoordigheid met Zijn zegen nabij tot bekering van de zonden.

Hij werkt wonderen als getuigenissen van de apostolische verkondiging tot zaligheid en tot verderf;

Hij vertoont Zich als staande ter rechterhand GODS aan de stervende getuige Stefanus;

Zijn engel geeft aan Filippus bevel;

Zijn GEEST leidt hem verder;

Hij verschijnt aan Saulus van Tarsen;

Zijn hand sticht de eerste gemeente uit de heidenen;

Zijn engel redt Petrus en slaat de vijand Herodes;

Hij is het, die aan Paulus in de tempel verschijnt, en hem de bekering van de heidenen opdraagt;

tot Hem wendt men zich bij de eerste zending;

aan Hem worden de jonge gemeenten uit de heidenen aanbevolen;

Zijn GEEST verhindert de apostolische zendelingen in Bithynië te prediken;

Hij roept ze door de stem van de Macedonische man naar Europa;

Hij opent Lydia het hart en bewerkt de eerste bekering in Europa;

Hij troost en wekt Paulus in Korinthe op;

Hij sterkt hem in de gevangenis en wijst hem op Rome.

“begonnen heeft beide te doen”: Dit stelt de aardse werkzaamheid van de HEERE tegenover de tegenwoordige, die onzichtbaar is vanwege Zijn Hemelvaart. De grote geschiedenis van JEZUS' doen en leren houdt niet op met Zijn heengaan tot de VADER, zodat Lukas haar nu pas in hoger koor begint. Alle latere werkzaamheid toch van de apostelen is slechts de uitdrukking van de werkzaamheid van de verheerlijkte Verlosser Zelf, Die in hen allen het werkende principe was.

“doen”: In leven, lijden, sterven en opstaan.

“leren”: In spreken, gelijkenissen en voorzeggingen (L.24:19v).

Het commentaar van Dächsel bij Act.1:2 (§01.05.03b).

“Tot op den dag in welken Hij opgenomen is”: Zie L.24:50vv. en 1T.3:16.

“nadat Hij door de HEILIGE GEEST”: Die Hijzelf bezat (L.3:22; L.4:1, 14, 18) en Die Hij aan de Zijnen deelachtig wilde maken (L.24:49).

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

“de apostelen, die Hij uitverkoren had bevelen had gegeven”: Die CHRISTUS tot getuigen en verkondigers van hetgeen Hij gedaan en geleerd had (L.24:48; J.15:26-27), uitverkoren had (Mt.10; L.6:12-16), bevelen had gegeven hoe zij het door Hem aangevangen werk na Zijn Hemelvaart en in Zijn Naam verder moesten verrichten (Mk.16:15vv; J.20:21 vv).

En er wordt onderstaande aan toegevoegd: Men zou verwachten: Nu ik het tweede boek begin, ga ik niet dadelijk met verhalen voort, welke gebeurtenissen sedert de Hemelvaart hebben plaatsgehad, maar ik wil nog eens over die laatste gebeurtenis spreken. De heilige schrijver wil echter de tijd tussen de Opstanding en de Hemelvaart eerst nog nader karakteriseren, omdat het, volgens het weinige (L.24), zou kunnen voorkomen als ware de Hemelvaart op dezelfde dag geschied als de Opstanding.

Die tussentijd van veertig dagen tussen Pasen en Hemelvaart is van grote betekenis:

1) voor de HEERE, als een tijd:

- a) van heilige sabbatsrust na het volbrachte verlossingswerk;
- b) van de laatste herderzorg voor Zijn discipelen;
- c) van feestelijk voor gevoel van Zijn nabij zijnde verhoging;

2) voor de discipelen als een tijd:

- a) van de laatste gezegende omgang met hun verheerlijkte Meester;
- b) van stil inkeren in hun eigen hart, en
- c) van ernstige voorbereiding tot hun apostolische roeping voor de wereld;

3) voor ons als een voorbeeld:

- a) van zalig geloofsleven met CHRISTUS in GOD, verborgen voor de wereld (Kol.

3:3);

b) van de gezegende liefdearbeid aan de harten van de onzen, met het oog op het nabijzijnd afscheid;

- c) van hoopvol wachten op onze hemelse volmaking.

Zo is het echter ook een opmerkelijke zaak, waarop men moet achtgeven, dat hetzelfde boek, waarin ons omtrent de daden van de apostelen en het leven van de Christelijke Kerk bericht wordt gegeven, begint met de boodschap, waarmee het evangelie eindigt, namelijk met het bericht van JEZUS' Hemelvaart; het aardse leven van JEZUS bevat alles, wat Hij begonnen is beide te doen en te leren; Zijn hemels leven omvat alles wat Hij voortgaat te doen en te leren. De grote en wonderbare daad van GOD, waardoor deze beginnende en voortgaande werkzaamheid van CHRISTUS wordt veroorzaakt, is juist de Hemelvaart. Zonder deze heeft het leven van CHRISTUS op aarde geen uitgang, zonder deze hebben Zijn werken van de hemel geen begin.

Anderen voegen de woorden "door de HEILIGE GEEST" bij "die Hij uitverkoren had." Daarin lag een aanwijzing, in hoeverre het werk van de apostelen niets was dan een voortzetting van het werk van JEZUS Zelf, in zoverre zij namelijk niet toevallige menselijke bekenden van JEZUS waren, maar door Hem in de kracht van de HEILIGE GEEST naar het raadsbesluit van GOD tot hun werk uitverkoren. Intussen is het meer naar de woorden van de grondtekst, deze woorden te brengen bij "bevelen had gegeven." Ook op deze wijze verkrijgen wij dezelfde gedachte die Luther heeft aangewezen, daar hij aan ons boek het opschrift heeft gegeven: "het tweede deel van het evangelie van Lukas: de Handelingen van de Apostelen."

Het commentaar van Dächsel bij Act.1:3 (§01.05.03c).

De HEERE had dan Zijn tevoren uitverkoren oog- en oorgetuigen. Deze moesten eerst de kracht van Zijn opstanding aan zichzelf ervaren, voordat zij anderen tot de kennis daarvan konden brengen (Mk.16:14; J.20:19, 21; Act.10:41; 1K.15:5), aan wie Hij ook, nadat Hij geleden had, gestorven en begraven was, Zichzelf levend vertoond heeft, als de Mensenzoon Die van de doden weer was opgestaan en voortaan eeuwig leefde (R.6:9;

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

Apc.1:18). Hij heeft dat gedaan met vele gewisse kentekenen en onfeilbare bewijzen veertig dagen lang. Vervolgens merkt deze verklaring op:

“veertig dagen lang”: De tijd van veertig dagen laat als een tijd van overgang twee verschillende opvattingen toe; de schrijver sluit namelijk aan de ene zijde de beginnende werkzaamheid van JEZUS af en voltooit ze, maar van de andere zijde bereidt Lukas de toekomstige werkzaamheid voor en leidt hij die in (L.24:44). Van de andere zijde vat het evangelie die tijd op als die van de Handelingen van de apostelen. Deze opvatting van de geschiedenis van de apostelen omtrent de tussentijd tussen de eerste en tweede werkzaamheid van JEZUS blijkt aanstonds uit meerdere tekenen. Die tweede werkzaamheid wijst verder dan de tegenwoordige aardse werkelijkheid in een hogere sfeer; het Zich laten zien zegt dat JEZUS, om met Zijn discipelen gedurende de veertig dagen te verkeren, telkens de sfeer van het onzichtbaar zijn verlaten heeft (Act.26:16).

De Roomse kerk beweert, dat de HEERE JEZUS in de tijd van de veertig dagen aan Zijn discipelen onderricht zou hebben gegeven omtrent vele bijzondere leerstellingen en inrichtingen, waarop zij als ter zaligheid noodzakelijk, een groot gewicht legt, zodat daarvoor reeds door de HEERE van de kerk Zelf de grond zou zijn gelegd tot een heilige traditie. Dat is zonder twijfel een vals voorgeven, want een traditie buiten of boven de Schrift wordt uiteindelijk een opheffing van de Schrift.

Wel vallen in de tijd van de veertig dagen mededelingen van de HEERE over zodanige, later in de Schrift zelf meegedeelde, feiten van de heilige geschiedenis, waarvan de discipelen zelf noch andere heilige en geloofwaardige personen (L.1:2) de oog- en oorgetuigen waren geweest, en die hun daarom door hun Meester onmiddellijk moesten worden meegedeeld, zodat zij in het bezit van de volle waarheid zouden komen. Daartoe behoort bijvoorbeeld de geschiedenis van JEZUS' verzoeking door de duivel, van Zijn zielestrijd in Gethsémané enz.

Het commentaar van Matthew Henry (\$01.05.04).

Als vierde noem ik de Bijbelverklaring van **Matthew Henry** (1662-1714). In het algemeen merkt hij op: De gewijde schrijver begint zijn verhaal van de Handelingen der Apostelen:

I. Met een verwijzing naar en een korte herhaling van de hoofdinhoud van zijn Evangelie, die hij opdraagt aan zijn vriend Theofilus (Act.1:1-2).

II. Met een korte opsomming van de bewijzen van CHRISTUS' Opstanding, Zijn samenspreking met de discipelen en de instructies, die Hij hun gaf gedurende de veertig dagen, die Hij nog op aarde vertoefde (Act.1:3-5).

III. Met een bijzonder bericht van CHRISTUS' Hemelvaart, de gesprekken Zijner discipelen vóór Hij opvoer, en de toespraak der engelen tot hen nadat Hij was opgevaren (Act.1:6-11).

IV. Met een algemeen denkbeeld van de eerste ontwikkeling der Christelijke Kerk en haar toestand na CHRISTUS' Hemelvaart tot aan de uitstorting van de HEILIGE GEEST (Act.1:12-14).

V. Met een bericht van het voorzien in de vacature in het college der apostelen, ontstaan door de dood van Judas, namelijk de verkiezing van Matthias in zijn plaats (Act.1:15-26).

Het commentaar van Matthew Henry bij Act.1:1 (\$01.05.04a).

“eerste boek”: Het Evangelie naar Lukas wordt hier genoemd de eerste verhandeling, die hij gemaakt had, waarop hij het oog heeft bij het schrijven van dit boek, het laatste bestemmend als een vervolg en een bevestiging van het eerste, *τον πρωτον λογος*—het eerste woord. Wat van het Evangelie geschreven is, is even gewis het woord als wat er van gesproken is; ja meer, thans kennen wij geen ongeschreven woord, waaraan wij geloof

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

moeten schenken, dan voor zo veel het overeenkomt met hetgeen geschreven is. Hij heeft het vorige boek gemaakt, en nu is hij door de HEILIGE GEEST gedreven, om dit te maken, want CHRISTUS' leerlingen moeten tot de volmaaktheid voortvaren (H.6:1).

En daartoe moeten hun leidslieden hen behulpzaam zijn, het volk nog wetenschap leren (Qoh.12:9) en niet denken, dat hun vorige arbeid, hoe voortreffelijk ook, hen nu van verdere arbeid zal vrijstellen; veeleer behoren zij er door opgewekt en aangemoedigd te worden, zoals Lukas hier, die, wijl hij in een vorige verhandeling de grond heeft gelegd, in deze er nu op voort zal bouwen. Laat dit dus het andere niet verdrijven of uitwissen; laten nieuwe leerredenen en nieuwe boeken ons de ouden niet doen vergeten, maar ze ons in herinnering brengen en ons helpen om er een goed gebruik van te maken.

“Theofilus”: Hier wordt Theofilus en wij met hem, indachtig gemaakt aan Lukas' Evangelie, en het zal ons nuttig zijn er het oog op te werpen, eer wij ons tot het bestuderen begeven van dit boek, opdat wij zien mogen, niet slechts hoe dit aanvangt, waar het andere eindigt, maar dat, gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, de handelingen der apostelen een weerspiegeling zijn van de handelingen van hun Meester, de daden Zijner genade.

Theofilus is zijn beschermheer, aan wie hij dit boek opdraagt (ik behoorde veeleer te zeggen zijn leerling, want met die opdracht is het zijn bedoeling hem te onderwijzen en te besturen, en niet om zijn gunst of bescherming te verzoeken; Act.1:1). In de opdracht van zijn Evangelie had hij hem als voortreffelijke Theofilus aangesproken; hier is het slechts “o Theofilus”; niet omdat hij zijn voortreffelijkheid had verloren, of omdat zij was verminderd, met minder glans schitterde, maar omdat hij nu zijn ambt had opgegeven - wèlk dit ook geweest moge zijn - en het vanwege zijn ambt was, dat hem deze titel was gegeven.

Of wel, hij was nu ouder geworden en hield zulke eretitels in minder achting dan te voren; of het zou ook kunnen zijn, dat Lukas op meer vertrouwelijke voet met hem was gekomen, en hem dus met meer ongedwongenheid kon toespreken. Het was in de Oudheid, zowel bij Christelijke als heidense schrijvers, gebruikelijk, om hun geschriften aldus aan particuliere personen op te dragen. Maar dat sommige boeken van de Bijbel aldus tot een bijzonder persoon gericht zijn, is voor ieder van ons een wenk, om ze te ontvangen als ook persoonlijk tot ons gericht; want al wat te voren geschreven is, dat is tot onze lering te voren geschreven.

“van al hetgeen JEZUS begonnen heeft beide te doen te leren”: Dat is de inhoud van het Evangelie naar Lukas en van de drie andere evangelisten. Merk hier op:

A. CHRISTUS heeft gedaan en geleerd. Wat Hij leerde, werd bevestigd door de wonderwerken, die Hij deed, en die Hem bewezen te zijn een Leraar van GOD gekomen (J.3:2). En de plichten, die Hij leerde, waren, als het ware, een afschrift van de heilige, genaderijke werken, die Hij deed, want Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten, en ook dat bewijst Hem te zijn een Leraar van GOD gekomen, want aan hun vruchten zult gij hen kennen. Diegenen zijn de beste Evangeliedienaren, die beide doen en leren, wier leven een doorlopende prediking is.

B. Hij begon, beide te doen en te leren, m.a.w. CHRISTUS heeft het fundament gelegd van alles wat in de Christelijke Kerk geleerd en gedaan moet worden. De apostelen moesten voortgaan met hetgeen Hij begonnen heeft, dezelfde dingen doen en leren. CHRISTUS is er mee begonnen, en liet er hen toen mee voortgaan, maar Hij heeft Zijn GEEST gezonden, om hen tot doen en leren bekwaam te maken. Het is voor hen, die het werk des Evangelies trachten te doen, troostrijk te weten, dat CHRISTUS Zelf er mee begonnen is. De grote zaligheid is begonnen verkondigd te worden door de HEERE (H.2:3).

C. De vier evangelisten, en Lukas in het bijzonder, hebben ons overgeleverd al hetgeen Jezus begonnen is beide te doen en te leren; niet al de bijzonderheden-de wereld zou ze niet hebben kunnen bevatten, maar het voornaamste, zodat wij daar naar oordelen kunnen wat het alles geweest is. Wij hebben het begin van Zijn leer in Mt.4:17 en het begin van Zijn wonderen in J.2:11. Lukas heeft al de woorden en daden van CHRISTUS behan-

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

deld, er ons een algemeen denkbeeld van gegeven, hoewel hij ze niet allen in bijzonderheden heeft vermeld.

Het commentaar van Matthew Henry bij Act.1:2 (§01.05.04b).

“Tot op den dag in welken Hij opgenomen is”: Het verhaal van de evangelist loopt tot aan *den dag, in welken Hij opgenomen is*. Toen heeft CHRISTUS deze wereld verlaten, zodat Zijn lichamelijke tegenwoordigheid er niet meer in gezien is. Ook het Evangelie naar Markus, evenals dat naar Lukas, besluit hiermee (Mk.16:19; L.24:51). CHRISTUS is tot het laatst blijven doen en leren, totdat Hij opgenomen was voor het andere werk, dat Hij binnen de voorhang in de hemel te doen had.

Het commentaar van Matthew Henry bij Act.1:3 (§01.05.04c).

“Aan welke Hij ook Zichzelfen vertoond heeft nadat Hij geleden had”: De waarheid van CHRISTUS’ Opstanding wordt gehandhaafd en bewezen. Het was nodig om dit bij alle gelegenheden te herhalen. Het grote bewijs van Zijn Opstanding was, dat Hij zich levend vertoond heeft aan de apostelen; levend zijnde, heeft Hij Zich aldus aan hen vertoond, en is Hij van hen gezien. Zij waren eerlijke mannen, op wier getuigenis men staat kon maken; maar de vraag is, of zij niet bedrogen waren, zoals menigeen, die het goed bedoelde, zich heeft laten bedriegen of misleiden. Maar neen, zij waren het niet; want:

“met vele gewisse kentekenen”: Het waren gewisse kentekenen, die zij er van hadden, kentekenen, *τεκμηρια*, dat Hij levend was en dat Hij het Zelf was en niet een ander; want Hij heeft hun herhaaldelijk de tekenen getoond van de wonden in Zijn handen, Zijn voeten en Zijn zijde, hetgeen het sterkste bewijs der zaak was.

Het waren vele gewisse kentekenen, en zij werden dikwijls herhaald: Hij werd veertig dagen van hen gezien, wel niet voortdurend bij hen wonende, maar hun dikwijls verschijnende en hen trapsgewijze tot de volle overtuiging er van brengende, zodat al hun smart wegens Zijn heengaan er door weggenomen werd. Dat CHRISTUS zo langen tijd op aarde bleef nadat Hij was ingegaan tot Zijn staat van verhoging en heerlijkheid, ten einde het geloof van Zijn discipelen te bevestigen en hun hart te vertroosten, was zulk een voorbeeld van neerbuigende goedheid en van medelijden met gelovigen, dat wij er ten volle verzekerd door zijn een Hogepriester te hebben, Die medelijden kan hebben met onze zwakheden.

“sprekende tot hen van de dingen die het Koninkrijk GODS aangaan”: Hij onderrichtte hen omtrent het werk, dat zij zullen doen: Hij heeft aan de door Hem verkoren apostelen bevelen gegeven volgens Mk.13:34. Hij gaf hun bevelen door de HEILIGE GEEST (J.20:22).

Hij onderrichtte hen betreffende de leer, die zij hadden te prediken: Hij sprak tot hen van de dingen, die het Koninkrijk GODS aangaan. Hij had hun een algemeen denkbeeld gegeven van dat Koninkrijk, en van de tijd, wanneer het opgericht zou worden in de wereld, maar hier heeft Hij hen meer ingeleid in de aard ervan, als een Koninkrijk der genade in deze wereld, en van heerlijkheid in de toekomstige wereld, en hun het verbond geopend en verklaard, hetwelk er het handvest van is. Nu was dit bedoeld:

A. Om hen toe te bereiden tot het ontvangen van de HEILIGE GEEST en om te volvoeren hetgeen waartoe zij bestemd waren. Hij zegt hun in het verborgen wat zij aan de wereld zullen hebben te zeggen, en zij zullen bevinden, dat de GEEST der waarheid, als Hij komt, hetzelfde zal zeggen.

B. Om een der bewijzen te zijn van CHRISTUS’ opstanding. De discipelen, aan wie Hij zich levend vertoond heeft, wisten, dat Hij het was, niet alleen door hetgeen Hij hun toonde, maar door hetgeen Hij tot hen zei. Niemand dan Hij kon zo duidelijk en zo volledig spreken van de dingen, die het Koninkrijk GODS aangaan. Hij heeft niet met hen gesproken over politiek, of over de koninkrijken der mensen, over filosofie, of het rijk der natuur,

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

maar over Goddelijke dingen en het Koninkrijk der genade, de dingen, die voor hen zelve, en voor hen, tot wie zij gezond werden, van het grootste belang waren.

Het commentaar van Grosheide (§01.05.05).

Als vijfde noem ik **F. W. Grosheide** in de serie “Korte Verklaring van de Heilige Schrift”.

Het commentaar van Grosheide bij Act.1:1 (§01.05.05a).

“eerste boek”: Daar is duidelijk het Evangelie naar Lukas mee bedoeld.

“Theofilus”: Wie deze Theofilus is geweest, weten we niet precies, al komt deze naam ook voor in L.1:3. Sommigen denken dat in de tijd tussen L.1:3 en Act.1:1 Theofilus een Christen is geworden, maar we hebben er geen zekerheid over. Misschien was hij een aanzienlijk man, aan wie Lukas dit Bijbelboek opdroeg. Misschien was hij ook met hem bevriend. In het Evangelie meldt Lukas ons dat CHRISTUS uit de hemel gekomen is om Zijn werk tot zaligheid te doen in Kruis en Opstanding. In de Handelingen meldt Lukas ons dat CHRISTUS naar de hemel is opgevaren om als de Verheerlijkte vanuit de hemel Zijn werk op aarde te doen door de HEILIGE GEEST ten behoeve van Zijn Kerk.

Het commentaar van Grosheide bij Act.1:2 (§01.05.05b).

“door de HEILIGE GEEST”: We moeten de woorden van CHRISTUS aan Zijn uitverkoren apostelen “door de HEILIGE GEEST” verbinden met “bevelen had gegeven”. Beiden is mogelijk zowel de “HEILIGE GEEST” verbinden met “uitverkiezing van de apostelen” als met “bevelen had gegeven”.

“die Hij uitverkoren had”: ziet op de historische daad van de apostelkeuze door CHRISTUS.

Het commentaar van Grosheide bij Act.1:3 (§01.05.05c).

“Aan welke Hij ook Zichzelven levend vertoond heeft”: Ze hebben goed kunnen waarnemen dat JEZUS leefde. Dat bepaalde hun prediking: Kruis en Opstanding van de HEERE JEZUS CHRISTUS.

“met vele gewisse kentekenen”: dit betreft hij op de verschijningen van de opgestane CHRISTUS.

“veertig dagen lang”: Om volkomen zekerheid te geven. Vergissen is uitgesloten. Meer dan eens in de Schrift: GOD regende veertig dagen vóór de zondvloed (Gn.7:4); veertig dagen was Mozes op de berg (Ex.24:18); veertig dagen en nachten liep Elia naar de Horeb (1Rg.19:8); veertig dagen werd CHRISTUS verzocht in de woestijn (Mt.4:2).

“sprekende tot hen van de dingen die het Koninkrijk GODS aangaan”: Veertig dagen sprak CHRISTUS met Zijn discipelen daarover. Heel merkwaardig. Hij brengt alle dingen, ook betreffende het Koninkrijk GODS, onder het recht GODS. Dit is het eerste, dat GOD tot Zijn eer komt, heel het werk der apostelen zal daarvan moeten uitgaan. Zij mogen ook prediken, dat GOD niet alleen Zijn recht handhaaft door de zondaren te straffen, doch ook om CHRISTUS’ wil aan Zijn volk een plaats geeft als burgers in het Rijk.

Het commentaar van Bullinger (§01.05.06).

Als zesde noem ik **Dr. E. W. Bullinger** (1837-1913).

Het commentaar van Bullinger bij Act.1:1 (§01.05.06a).

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

“Theofilus”: Let op het verband dat Handelingen verbindt met Theofilus (L.1:3). Om die reden noemt hij het Evangelie het “eerste boek”.

Het commentaar van Bullinger bij Act.1:2 (§01.05.06b).

Het commentaar van Bullinger bij Act.1:3 (§01.05.06c).

“met vele gewisse kentekenen”: Zie R.15:8.

Bijbelstudie Vrouwenbond over “De weg van het Woord” (§01.06).

Deze eerste Bijbelstudie in de Hervormde Vrouw (september 1982) gaat over L.24:36-53 en Act.1:1-3.

VOORBEREIDING

§1. Woord vooraf.

§1.1. Gaarne hopen we een aantal Bijbelstudies te verzorgen over het Bijbelboek der Handelingen der Apostelen (afgekort: Act.). U zult begrijpen dat we allerlei taalkundige en exegetische vragen bij diverse hoofdstukken niet breed zullen uitmeten en het Woord GODS maar laten staan zoals het voor ons ligt, opdat we dat Woord met de hulp des HEEREN nader toelichten en het duidelijk mag worden voor een ieder van ons. Voor nadere studie kunt u terecht bij de commentaren van Calvijn, Matthew Henry, Dächsel op Act. en niet te vergeten: de kanttekeningen bij de Statenvertaling op Act..

§1.2. We hebben deze Bijbelstudie genoemd: De weg van het Woord. Want in Act. zien we zo duidelijk de gang van het Woord GODS in volken en harten van mensen tot aan het uiterste der aarde. In wezen zijn de handelingen der apostelen de Handelingen van de HEILIGE GEEST, Die in de middellijke weg via mensen, ontdekkend en overtuigend, wederbarend en bekerend, CHRISTUS dierbaar maakt en toepast aan zondaarsharten en zò Zijn Kerk bouwt in het allerheiligst geloof en bewaart bij het Woord. We hopen en bidden dat daartoe ook op de verenigingen deze Bijbelstudies mogen dienen en dat GOD de HEERE daarover Zijn onmisbare zegen gebiede!

§2. Indeling.

§2.1. We noemen dit eerste hoofdstuk van Act. “Voorbereiding”, omdat we hierin zien hoe de discipelen samen met een schare van omtrent honderd en twintig personen voorbereid werden op het Pinksterfeest. Dat is de dag waarop GOD Zijn Geest zou uitstorten op alle vlees en Zijn Woord zou vervullen. Op deze dag werden ze van Godswege voorbereid. We delen Act.1 als volgt in:

1. Inleiding (Act.1:1-3);
2. Op de Olijfberg (Act.1:4-8);
3. CHRISTUS’ Hemelvaart (Act.1:9-12);
4. Eendrachtig gebed (Act.1:13-14); en
5. Apostelverkiezing (Act.1:15-26).

§2.2. Bij deze onderwerpen willen we in het kort stilstaan, terwijl we wat uitvoeriger onderstrepen zullen wat de Doop met de HEILIGE GEEST inhoudt (Act.1:5). In deze Bijbelstudie behandelen we alleen het onder punt 1 genoemde, terwijl we de rest in de tweede Bijbelstudie hopen te bespreken.

§3. Inleiding.

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

§3.1. In de eerste drie verzen van Act.1 geeft de schrijver een korte beschrijving van de inhoud van het Evangelie van JEZUS CHRISTUS zoals hij dat in zijn eerste boek heeft getekend. Want de “ik” in vers 1 is Lukas. We vinden dat duidelijk verklaard wanneer we L.1:1-4 vergelijken met Act.1:1, hoewel Lukas niet bij name als de schrijver van Act. wordt genoemd. Hij is ons het duidelijkst bekend uit Act.16:10 en 20:5 als begeleider van Paulus op diens zendingsreizen. Dat blijkt uit de “wij”-stijl in deze Bijbelpassages. Lukas of Lucianus kwam waarschijnlijk uit Antiochië waar hij als heiden tot het Christelijke geloof is gekomen. Hij is de medicijnmeester uit Kol.4:14 (*‘Lukas, de medicijnmeester, de geliefde’*). En volgens 2T.4:11 (*‘Lukas is alleen met mij’*) is hij de enige, die bij Paulus is gebleven in zijn verdrukking.

§3.2. Net als in zijn beschrijving van het Heilig Evangelie (L.) richt hij zich in Act. tot Theofilus. Letterlijk betekent die naam: door GOD geliefd. We moeten hier denken aan een bepaalde persoon, over wie ons niets met zekerheid bekend is. Toch moet het een aanzienlijk man geweest zijn, mogelijk één van de voornaamsten aan het keizerlijke hof in Rome, behorende tot de hogere kringen. Dat blijkt ook uit de titel waarvan L.1:3 spreekt: *voortreffelijke*. Een dergelijke benaming werd aan stadhouders en hoge ambtenaren zoals Felix en Festus toegekend (Act.23:26; 24:3; 26:25). Deze titel ontbreekt in Act.1, wat ons reden geeft om te denken dat Lukas later met deze ambtenaar op vertrouwelijke voet is gekomen, toen hij bij Paulus was gedurende zijn tweejarig verblijf in Rome (Act. 28:30). Waarschijnlijk heeft Lukas toen Act. geschreven. Echter, dat Lukas zijn tweede Bijbelboek aan een bepaalde persoon adresseert, betekent niet dat dit Woord voor ons niet geldt. Integendeel is ook dit Woord persoonlijk aan ons gericht. Dat geldt tevens voor het Woord der prediking.

§3.3. De korte inhoud van het Evangelie omschrijft Lukas als *hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren*. Het gaat hem dus om het werk van CHRISTUS en de leer van CHRISTUS. CHRISTUS heeft het fundament der zaligheid van de ganse Kerk des HEEREN gelegd in Zijn Borgtochtelijk lijden en sterven en in Zijn gezegende Opstanding uit de doden. Zijn leer is de leer van het Koninkrijk GODS hoe het nu mogelijk is dat een zondig volk met een heilig GOD kan worden verzoend. De leer der vrije genade GODS. Op dat door CHRISTUS gelegde fundament moeten de apostelen voortbouwen en alzo het werk en de leer des HEEREN verbreiden en verbreden, verdiepen en verhogen. Dat is nog steeds de inhoud van de rechte prediking en van het werk der herders en leraars. Daar gaat het ook GODS kinderen om. Hem te kennen zoveel als tot zaligheid nodig is (J.21:25: *‘En er zijn nog vele andere dingen, die JEZUS gedaan heeft, welke, zo zij elk bijzonder geschreven wierden, ik acht, dat ook de wereld zelve de geschrevene boeken niet zou bevatten. Amen.’*), en dat in Zijn gezegende Persoon, in Zijn Namen, Naturen, Staten, Ambten en Weldaden (Hellenbroek).

§3.4. Let u op het woord *begonnen heeft*. CHRISTUS’ Werken en Leer houden niet op bij Zijn Hemelvaart. Maar juist dan na Zijn Hemelvaart komen ze ten volle openbaar in datgene wat de apostelen in Zijn Naam doen en leren onder de bediening van de HEILIGE GEEST. Want nog steeds, ook vandaag, doet CHRISTUS in de Hemel als het Hoofd Zijner Christelijke Kerk alles in Zijn Gemeente in de middellijke weg door de hand Zijner knechten in de bediening van Zijn Woord door de HEILIGE GEEST.

§3.5. In vers 2 willen we onderstrepen de woorden *door den HEILIGEN GEEST*. Het is namelijk opmerkelijk hoezeer Lukas reeds in het begin van Act.1 de HEILIGE GEEST en Zijn werkingen nadrukkelijk laat uitkomen. Het is immers door de HEILIGE GEEST dat CHRISTUS Zijn discipelen verkiest tot hun apostelambt. En het is ook door de HEILIGE GEEST dat Hij hen bevelen geeft, dat wil zeggen: onderwijst aangaande de dingen van Zijn Koninkrijk. Het is alles de vrucht van de inblazing van de opgestane CHRISTUS in Zijn discipelen toen Hij tot hen sprak: *‘Ontvangt den HEILIGEN GEEST’* (J.20:22). Vòòr die tijd hadden de discipelen wel de Woorden van CHRISTUS gehoord maar die niet of zeer gebrekkig verstaan. Maar door de HEILIGE GEEST leren ze hoe langer hoe meer de wil van de HEERE JEZUS kennen en verstaan in de verlichting van hun verstand en in de vernieuwing van hun

Handelingen der Apostelen (Act.)

Studie Act.1:1-3

hart. Willen wij GODS Woord werkelijk verstaan, wanneer we dat lezen of horen verklaren, dan hebben we GODS GEEST zo nodig. Bidden we met elkaar om de HEILIGE GEEST wanneer we naar de kerk gaan?

§3.6. Uit vers 3 mogen we opmaken hoezeer CHRISTUS Zijn discipelen voorbereid heeft op hun taak als apostel wat ze hadden te doen en te leren in Zijn Naam. Want Hij heeft Zichzelf veertig dagen lang als de opgestane Levensvorst dikwijls aan hen laten zien, gedurende die tijd veel met hen gesproken over het Koninkrijk GODS en hen onderwezen in de wegen des HEEREN, van welk onderwijs we de neerslag vinden in de apostolische zendbrieven. En dit diende tot versterking van hun geloof en verlichting van hun kennis, opdat zij goede en getrouwe uitdelers zouden zijn van de meniglei genade GODS. Trouwens, deze periode van veertig dagen tussen de Opstanding en Hemelvaart is ook voor CHRISTUS Zelf voorbereidingstijd om als de verrezen Middelaar de plaats der ere in te nemen aan de Rechterhand Zijns VADERS (H.2:9, *'maar wij zien JEZUS met heerlijkheid en eer gekroond'* en H.8:1, *'de hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken, is, dat wij hebben zodanigen Hoge priester, Die gezeten is aan de rechterhand van den troon der Majesteit in de hemelen'*).

§3.7. Let u erop dat in de Bijbel veertig het getal is van de voorbereiding. Gaat u maar na:

- a. Mozes was in Egypte veertig jaar (Ex.2:11; Act.7:23);
- b. Mozes was in Midian veertig jaar (Ex.3:2; Ex.7:7; Act.7:30);
- c. Net als Mozes was ook het volk veertig jaar in de woestijn (Dt.34:7; Nu.14:33; Act.7:36);
- d. Mozes verkeerde veertig dagen en veertig nachten op de Sinaï (Ex.24:18);
- e. Elia is in de woestijn veertig dagen en veertig nachten (1Rg.19);
- f. Veertig dagen was de voorbereidingstijd voor de Ninevieten (Jon.3:4); en
- g. CHRISTUS was veertig dagen in de woestijn waar Hij verzocht werd door de duivel als voorbereiding voor de vervulling van Zijn ambt in het openbaar (Mt.3:2; Mk.1:13; L.4:2).

VRAGEN:

1. Lees Gn.3:9 en Apc.3:20. Zoals GOD Adam persoonlijk aanspreekt en zegt: *'waar zijt gij?'*, klopt de HEERE heel Persoonlijk in de prediking van Zijn Woord op de deur van ons hart. Vinden we dat een wonder? Horen we inderdaad in de prediking Zijn stem? Zo ja, wat doen we met deze ernstige en welgemeende roepstem van de levende GOD Zelf?
2. Men zegt wel eens: "niet de leer maar de Heer". Wat zou daarmee bedoeld worden? Hoe staat u daar persoonlijk tegenover?
3. Hoe bereiden wij ons het beste voor om naar de kerk te gaan?
4. Welke *gewisse kentekenen* van de opstanding van CHRISTUS kunt u noemen. Vergelijk Mt.28, Mk.16, L.24 en J.20-21.
5. We lezen van CHRISTUS en Zijn discipelen over een voorbereidingstijd. Wat voor lering kunt u daaruit trekken voor het geestelijke leven? Denkt u hierbij ook aan allerlei kerkelijke arbeid en de Wederkomst!

Te zingen psalmen: 21:4 en 13; 47:3 en 4.